

สงครามในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

พล.จ.มนตรี สัจกรทรัพย์

เสนาธิการทหารบก

โลกเราในปัจจุบันนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งก็คือสังคมที่เต็มไปด้วยข้อมูลและข่าวสาร และเป็นยุคที่เป็นโลกของการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความทันสมัยก้าวหน้า สามารถเชื่อมต่อโลกทั้งโลกได้โดยไม่มีอุปสรรคด้านเวลาและระยะทางอีกต่อไป

จากการที่โลกได้ถูกเชื่อมต่อด้วยอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้คนในโลกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กันอย่างรวดเร็ว และทำให้องค์ความรู้ใหม่ๆของโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน จนทำให้มีผลกระทบต่อรูปแบบการดำรงชีวิตและแนวคิดของผู้คนในโลกอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

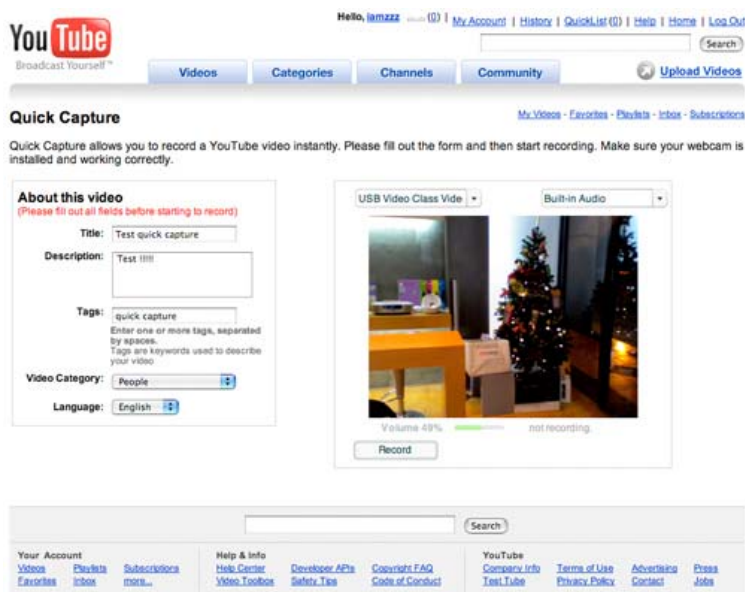
อิทธิพลของอินเทอร์เน็ตนั้นมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการดำรงชีวิตของมนุษยชาติ ซึ่งเห็นได้จากอัตราการเติบโตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าทุกๆ 6 เดือนและทะลุผ่าน 50 ล้านรายภายในเวลาเพียง 5 ปี เท่านั้น ขณะที่จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ 50 ล้านเครื่องแรกใช้ระยะเวลาถึง 13 ปี เครื่องคอมพิวเตอร์ PC ใช้เวลาถึง 16 ปี เครื่องรับวิทยุ 38 ปี และเครื่องโทรศัพท์บ้านนานถึง 74 ปี

เมื่อความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตนั้นมีความง่ายขึ้น สะดวกขึ้น รวดเร็วขึ้น จึงทำให้อินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้เกิดแนวคิดและวิธีการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีการร่วมมือกันอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆร่วมกัน โดยพวกเขาเหล่านั้นไม่เคยเห็นหน้ากันและไม่เคยอยู่ร่วมกันเลยด้วยซ้ำไป เกิดการทำงานเป็นกลุ่มในลักษณะชุมชนออนไลน์ ทำให้

เกิดเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ซึ่งถือว่าเป็นระบบเศรษฐกิจใหม่ ยกตัวอย่างเช่น amazon.com ได้สร้างธุรกิจใหม่ขึ้น ในลักษณะไม่มีร้านอย่างเป็นทางการ โดยไม่มีร้านอยู่ในอินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่สามารถสร้างรายได้จากการขายสินค้าได้เป็นพันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

ยูทูป (YouTube) หรือ www.youtube.com เป็นอีกบริษัทที่เป็นองค์กรแบบไม่มีตัวตน (Virtual organization) ที่กำเนิดขึ้นเพื่อให้คนชุมชนออนไลน์สามารถที่จะแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันโดยการแลกเปลี่ยนวิดีโอคลิปบนเว็บของ YouTube อย่างไม่มีขอบเขต จนทำให้มีผลกระทบต่อความมั่นคงของหลายๆประเทศ ถึงขั้นในหลายประเทศเริ่มหันมาให้ความสำคัญในการจำกัดการเข้าถึง YouTube เช่น กองทัพสหรัฐอเมริกา กำลังพิจารณาห้ามมิให้ทหารที่ปฏิบัติการในประเทศอิรักนำเอาวิดีโอคลิปที่เป็นภาพชีวิตประจำวันเพื่อให้ครอบครัวของตนรับชมผ่านเว็บไซต์ YouTube เพราะกองทัพสหรัฐอเมริกาเกรงว่าความลับในการปฏิบัติการทางทหารจะรั่วไหล เป็นต้น

รูปที่ 1 หน้าจอเว็บไซต์ YouTube

รูปที่ 2 หน้าจอเว็บไซต์ Wikipedia

รูปที่ 3 หน้าจอเว็บไซต์ Flickr

อีกบริษัทหนึ่งที่มีลักษณะเดียวกับ YouTube แต่เป็นการแลกเปลี่ยนรูปภาพบนเว็บ คือ Flickr (www.flickr.com) โดยเว็บ Flickr ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั่วโลก และ Flickr เชื่อว่าคนยุคต่อไปจะใช้เว็บไซต์นี้เพื่อเก็บบันทึกภาพประวัติศาสตร์ของพวกเขาตั้งแต่เยาว์วัยจนตลอดชีวิต และขณะนี้ผู้คนบนชุมชนออนไลน์สามารถร่วมกันสร้างสารานุกรมออนไลน์ที่เรียกว่า Wikipedia (www.wikipedia.org) ซึ่งในปัจจุบันนี้ข้อมูลใน Wikipedia มีขนาดใหญ่กว่า Encyclopedia ด้วยซ้ำไป โดยจากสถิติเว็บที่กล่าวถึงเหล่านี้มีผู้คนเข้าถึงนับพันล้านครั้งต่อวัน

การเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วและไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเช่นนี้ นอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านระบบเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในด้านความมั่นคงของชาติอีกด้วย จึงทำให้แนวคิดด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางทหาร และความมั่นคงของชาติแบบเดิมนั้น อาจจะไม่สามารถนำมาใช้ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพใน

อนาคต เพราะรูปแบบการสงครามมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตโจมตีระบบสารสนเทศขององค์กรภาครัฐ จนไปถึงการใช้อินเทอร์เน็ตปล่อยข่าวโจมตีรัฐบาล จึงทำให้เกิดหลักการสงครามใหม่ที่เรียกว่า “การปฏิบัติการข่าวสาร” หรือ “Information Operations” ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักสงครามรูปแบบใหม่ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการเชื่อมต่อของโลกที่ไม่มีพรมแดน นั่นเอง

ประเทศไทยในปัจจุบันมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงถึง 12 ล้านคน โดยมีการคาดว่าจะเพิ่มเป็น 15 ล้านคน ภายใน 1 ปีข้างหน้า และยังเห็นได้อย่างชัดเจนว่าในปัจจุบันกลุ่มประชาชนที่ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีพลังอำนาจและมีอิทธิพลในด้านแนวความคิดของสังคมและเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ เป็นกลุ่มที่ตอบรับกับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของฝ่ายตรงข้าม โดยฝ่ายตรงข้ามพยายามแย่งมวลชนกลุ่มนี้จากรัฐบาล

จากการที่มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงขึ้นนั้นมิทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือประชาชนในชาติสามารถพัฒนาความรู้ด้วยการค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือว่าเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดของโลก แต่ในทางกลับกันก็มีความเสี่ยงที่ในอดีตไม่เคยเกิดขึ้น คือการใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรสาธารณะเพื่อการทำลายล้าง เช่นการโพสต์วิดีโอคลิปลงบนเว็บไซต์ YouTube เพื่อหมิ่นสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ แต่ก็ยากยิ่งในการควบคุม

ตัวอย่างที่น่าสนใจที่แสดงถึงอิทธิพลของข้อมูลข่าวสารและสื่อต่อประชาชนในประเทศไทยคือ การออกอากาศเพื่อโจมตีรัฐบาลผ่านระบบทีวีดาวเทียม โดยการส่งสัญญาณภาพและเสียงผ่านระบบสายใยแก้วนำแสงใต้น้ำ (Submarine fiber optic cable) ออกนอกประเทศและใช้สัญญาณดาวเทียมของต่างประเทศถ่ายทอดกลับมาที่ประเทศไทยเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดทางกฎหมาย และยังอนุญาตให้ผู้ประกอบการเคเบิลทีวีท้องถิ่นในประเทศไทย นำสัญญาณไปถ่ายทอดต่อ และให้ประชาชนทั่วไปสามารถรับชมผ่านทางเว็บไซต์ได้ ซึ่งได้รับความสนใจต่อประชาชนเป็นอย่างมาก

แม้ว่ากรมประชาสัมพันธ์จะพยายามหยุดการกระทำในลักษณะดังกล่าวด้วยข้อหาขัดต่อรัฐธรรมนูญ และกฎหมายควบคุมวิทยุโทรทัศน์ โดยการฟ้องต่อศาลปกครอง แต่ในที่สุดศาลปกครองก็ได้มีคำสั่งให้ความคุ้มครอง โดยให้เหตุผลว่า เพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะจากสื่อมวลชน ซึ่งถือว่าเป็นการต่อสู้ที่ใช้ความรู้ด้านสื่อและเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมโดยปราศจากกำลังทางทหาร

สงครามรูปแบบใหม่ที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยและก่อให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนมาแล้ว เช่น การส่งข้อความสั้นหรือ SMS เพื่อสร้างข่าวสารบิดเบือนความจริง, การจู่ระเบิดด้วยโทรศัพท์เคลื่อนที่ การสร้างเว็บไซต์ต่อต้านรัฐบาลเพื่อลดความน่าเชื่อถือของประชาชน และการโพสต์ข้อความบนเว็บบอร์ดเพื่อโจมตีรัฐบาล เป็นต้น เหตุการณ์ที่ยกตัวอย่างล้วนแล้วแต่ยากในการควบคุม จึงเป็นการตอกย้ำภัยคุกคามที่เกิดจากการที่รัฐบาลขาดความสามารถในการจัดการระบบสารสนเทศและระบบสื่อสารของชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความสามารถในการจัดการและควบคุมระบบสารสนเทศและระบบสื่อสาร เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในสงครามรูปแบบใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก เพราะถ้าขาดการจัดการที่ดีและไม่สามารถควบคุมได้แล้ว ย่อมจะส่งผลให้ความมั่นคงของชาติมีความเปราะบาง และทำให้ รัฐบาลไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ใดๆ ได้ในที่สุด

การสร้างอำนาจต่อรอง (Bargaining Power) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร จึงเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่สำคัญของประเทศเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลนี้ กองทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง จะต้องมีแนวคิดในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของกองทัพ กองทัพจะต้องมีความสามารถในการวางแผนด้านการสื่อสารเชิงกลยุทธ์สู่ประชาชน โดยอาศัยสื่อที่หลากหลายที่จะส่งมอบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพสู่ประชาชน โดยสารสนเทศที่ส่งมอบให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายนั้น อาจจะมีการปรับแต่งโดยใช้การปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ การต่อต้านโฆษณาชวนเชื่อ รวมถึงการรักษาความปลอดภัยของสารสนเทศก่อนที่จะนำเสนอสู่สาธารณะชน

การเปลี่ยนแปลงของโลกเราในขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงด้วยอัตราเร่ง จนทำให้ประชาชนของบางประเทศที่มีความรู้ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการต่อต้านกับการหลั่งไหลของคลื่นที่ถาโถมเข้ามาทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการต่อต้านการเชื่อมต่อของโลกที่ทำให้เกิดโลกาภิวัตน์ (Globalization) โดยพวกเขาเชื่อว่าการต่อต้านของเขาจะสามารถต้านทานระเบียบโลกใหม่ได้ โดยพวกเขาลืมคิดไปว่าการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นเรื่องปกติที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วตลอดเวลา เพียงแต่จะปรับตัวอย่างไร ? ..... และอยู่กับมันอย่างไร ?

ดังนั้นคนในชาติต้องถูกปลูกฝังให้เข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ต้องรู้ว่าสิ่งใดที่ควรเชื่อ หรือไม่ควรเชื่อ และต้องรู้ว่าสิ่งใดที่ไม่สามารถต้านทานได้ แต่อาจสามารถชนะได้ด้วยความรู้และปัญญา (Knowledge and Wisdom)